

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/669/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 3.Pf.20.578/2024/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Springer Petra ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban elsődlegesen a Budakörnyéki Járásbíróság 4.P.20.003/2024/9. számú elsőfokú és a 4.P.20.003/2024/10. számú kiegészítő ítéletére is kiterjedően a Budapest Környéki Törvényszék 3.Pf.20.578/2024/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték. Másodlagosan kérték a másodfokú ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Harmadlagosan az elsőfokú és a kiegészítő ítéletre is kiterjedő hatállyal kérték a másodfokú ítélet felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség viselésére vonatkozó rendelkezése és indokolása alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, míg negyedlegesen kizárólag a másodfokú ítélet felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség viselésére vonatkozó rendelkezése és az erre vonatkozó indokolás alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panasz az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 2.1. Az előzményi per felperesei, akik az indítványozók az előzményi per alperesei tulajdonát képező ingatlan melletti ingatlan tulajdonosai, többször módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az indítványozókat arra, hogy saját költségükön és ingatlanukon a közös kerítés mentén létesítsenek az igazságügyi szakértői véleményben leírtaknak megfelelő szögtámfalat. Az indítványozók a kereset elutasítását kérték, egyben viszonykeresettel éltek.

Elsődlegesen azt kérték, hogy a bíróság kötelezze a felpereseket arra, hogy saját költségükön alakítsanak ki rézsútámfalat a közös határvonalon álló kerítés mentén. Másodlagosan annak tűrésére kérték kötelezni a felpereseket, hogy a támfalat az indítványozók saját költségükön kialakíthassák a felperesi ingatlanon. Harmadlagosan annak megállapítását kérték, hogy a felpereseket kártérítési felelősség terheli a közös határvonalon álló kerítés állagromlásával kapcsolatban.

- [4] A Budakörnyéki Járásbíróság 2019. szeptember 9. napján kelt, 12.P.20.322/2018/28. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította, egyben az indítványozók elsődleges viszontkeresetével egyezően egyetemlegesen kötelezte a felpereseket arra, hogy a közös határvonalon álló kerítés mentén saját költségükön rézsútámfalat alakítsanak ki, s fizessenek meg az indítványozóknak 687 587 forint perköltséget.
- [5] A felperesek fellebbezése nyomán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 2022. január 25. napján kelt, 3.Pf.21.037/2019/38. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az indítványozókat kötelezte a támfal saját költségükön történő megépítésére. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét és az indítványozók viszontkeresetét elutasította. A felperesek által indítványozóknak fizetendő perköltség összegét 175 000 forintra leszállította, az indítványozókat 272 000 forint együttes első- és másodfokú perköltség egyetemleges megfizetésére kötelezte.
- [6] Az indítványozók felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria 2023. május 17. napján kelt, Pfv.VII.20.061/2023/9. számú végzésével a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot ebben a körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A felperesek felülvizsgálati költségét együttesen 50 000 forintban, az indítványozók felülvizsgálati költségét együttesen 220 000 forintban határozta meg, azzal hogy a perköltség viseléséről az új határozatot hozó bíróságnak kell döntenie.
- [7] A megismételt másodfokú eljárásban a Budapest Környéki Törvényszék 2023. november 7. napján kelt, 3.Pf.20.588/2023/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét a harmadlagos viszontkereseti kérelem tekintetében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A másodfokú eljárásban felmerült felperesi költséget 30 000 forintban állapította meg. Ezt követően a Budakörnyéki Járásbíróság 4.P.20.003/2024/9. számú, 4.P.20.003/2024/10. számmal kiegészített ítéletével az indítványozók harmadlagos – marasztalási és megállapítási – viszontkeresetét elutasította és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 78. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte őket 130 000 forint perköltség megfizetésére. A perköltség a következő tételekből állt: a felülvizsgálati eljárásban megállapított 50 000 forint, a megismételt másodfokú eljárásban megállapított 30 000 forint, és a megismételt elsőfokú eljárásban felmerült 50 000 forint.
- [8] Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozók terjesztettek elő fellebbezést, amelyben – egyebek mellett – azt sérelmezték, hogy a felülvizsgálati eljárással összefüggésben

felmerült és megállapított perköltség viselésére is kötelezte őket az elsőfokú bíróság, noha a felülvizsgálati eljárás megindítása azért vált szükségessé, mert az ügyben eljáró bíróságok megsértették a tisztességes eljárás alkotmányos követelményéből fakadó indokolási kötelezettséget. A megismételt eljárásban másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 3.Pf.20.578/2024/11. számú ítéletével az elsőfokú döntést helybenhagyta. A felülvizsgálati eljárással összefüggésben keletkezett perköltség viselésével kapcsolatos indítványozói érvelés tekintetében rámutatott, hogy „nincs olyan jogszabályi rendelkezés, mely a pervesztesség-pernyertesség arányától függetlenül a jogorvoslati eljárás költségének másra terhelhetőségét engedné, vagy olyan rendelkezés, hogy e költséget az első- vagy másodfokú bíróságnak kellene viselnie” (Másodfokú ítélet, Indokolás [49]).

- [9] 2.2. A fenti előzmények után az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog sérelme miatt kérték a támadott döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [10] Az indítványozók mindkét alapjog sérelmét abban látják, hogy az ügyben eljáró bíróságok a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség viseléséről való döntés során alkalmazandó jogszabályi rendelkezést, a Pp. 78. § (5) bekezdését, nem az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel összhangban értelmezték. Figyelman kívül hagyták az ügy alapjogi összefüggéseit, és azt a releváns körülményt, hogy a Kúria azért helyezte hatályon kívül a jogerős ítéletet, mert a harmadlagos viszonykeresetüket elutasító részében indokolást nem tartalmazott.
- [11] Értelmezésükben a Kúria a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével és a bíróság új eljárásra utasításával az indokolt bírói döntéshez való jog alkotmányos sérelmét csak részben orvosolta. Álláspontjuk szerint „az indokolt bírói döntéshez való jog csak akkor tud maradéktalanul érvényesülni, ha a bíróság az alapjogsértés esetén nem csak az alapjogsértő határozatot helyezi hatályon kívül, de az alapjogsértő határozat hatályon kívül helyezésére szolgáló eljárás költségei kapcsán is úgy rendelkezik, hogy azok az állam terhén maradnak”.
- [12] Olvasatukban alkotmányos jelentősége van annak is, hogy a jogalkotó nem hozott létre olyan kompenzációs mechanizmust, amely az indokolási kötelezettség megsértése miatt a felet megfelelő elégtételben részesítené. E körben utaltak arra is, hogy a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény általi vagyoni elégtétel intézménye kizárólag a tisztességes eljárás részjogosítványát képező, észszerű időn belüli elbírálásához való jog sérelme esetén alkalmazandó.
- [13] Az indítványozók úgy vélik, hogy a felülvizsgálati eljárással összefüggésben keletkezett perköltségben való marasztalásuk egyúttal az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog sérelmét is okozza. Érvelésük szerint az

alapjogsértő döntéssel szembeni fellépés lehetősége csak formálisan biztosított, a jogorvoslati eljárás költségeinek – az általános perköltségviselési szabályok alapján – a sérelmet szenvedett félre telepítése ugyanis nem jelent hatékony jogorvoslatot az alapjogsértő döntéssel szemben.

- [14] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdése alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [15] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozók jogi képviselője a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét 2025. január 8. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2025. február 19. napján, határidőben terjesztette elő az elsőfokú bíróság útján.
- [16] Az indítványozók jogosultak és érintettek is, mert a bírósági eljárásban felek voltak és saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat. A panasz a befogadás jogorvoslatok kimerítésével kapcsolatos feltételének is megfelel, mivel a törvényszék ítéletével szemben rendes jogorvoslatnak nincs helye.
- [17] 3.2. Az Abtv. 27. §-a szerinti az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának minősülő tartalmat hordoz, így azokra alkotmányjogi panasz alapítható {16/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [21]; 3093/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [18] 3.3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében csak a határozott kérelmet tartalmazó alkotmányjogi panasz fogadható be, ezért az Alkotmánybíróság megvizsgálta e feltétel teljesülését is. A kérelem akkor határozott, ha az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, illetve a sérelmezett bírói döntéseket, indokolja azok Alaptörvénybe ütközését, és kifejezetten kéri a megsemmisítésüket.
- [19] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek részben megfelel.
- [20] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján az indítványokat tartalmuk és nem elnevezésük szerint bírálja el {16/2019. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [11]; 3200/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [21] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét arra is alapították, hogy az indokolási kötelezettség bíróságok általi megsértése esetére a jogalkotó nem hozott létre olyan kompenzációs mechanizmust, amely a felet e sérelem miatt megfelelő elégtételben részesítené. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy e panaszelem tartalmát tekintve a bírói

döntés alaptörvény-ellenességét a szabályozás hiányosságára vezeti vissza, azaz jogszabály alaptörvény-ellenességét állítja, s egyben jogalkotói mulasztás megállapítására irányul.

- [22] Ezen indítványelemmel összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti normakontroll iránti panaszt nem terjesztettek elő. Az Alkotmánybíróság ezért ezen indítványelem elbírálását a határozott kérelem feltételeinek – az indítványozói jogosultságot megalapozó hatáskör megjelölésének elmaradása és a jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére irányuló kifejezett kérelem – hiányában mellőzte (lásd hasonlóan 3495/2021. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [11]).
- [23] Mindemellett az Alkotmánybíróság utal arra is, hogy az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdése a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által – hatáskörei gyakorlása során – hivatalból alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza, így ilyen tartalmú indítvány előterjesztésére az indítványozó egyébként sem jogosult (lásd hasonlóan: 3128/2022. (IV. 1.) AB határozat, Indokolás [104]–[107]).
- [24] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását (34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]; 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]). A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [25] 4.1. Az indítványozó szerint a tisztességes eljáráshoz való jog és részjogosítványa – az indokolási kötelezettség követelménye –, valamint a jogorvoslathoz való jog sérelme egyaránt abból ered, hogy a megismételt eljárásban eljáró bíróságok tévesen értelmezték a Pp. 78. § (5) bekezdést és a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség megfizetésére az indítványozókat kötelezték. Nem voltak figyelemmel arra, hogy a megismételt eljárásra azért került sor, mert a Budapest Környéki Törvényszék 2022. január 25. napján kelt, 3.Pf.21.037/2019/38. számú ítéletében nem tett eleget indokolási kötelezettségének.
- [26] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Az alkotmányjogi panasz ezért nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, az alapjogi jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok

jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]; 3216/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [31]}.

- [27] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint: „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére alapított ezen része nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésre vonatkozik, ezért érdemi vizsgálatának nincs helye. Az indítványozók az ügyben eljáró bíróságok jogértelmezését vonták kritika alá, és a támadott határozatokban foglalt döntés hátrányos voltát tekintik alapjogi sérelemnek, s az Alkotmánybíróság eljárását a jogerős ítélet megváltoztatása érdekében kezdeményezték {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [29] Egyebekben megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog nem foglalja magában az igazságszolgáltatással kapcsolatos működtetési költségeknek és a felek oldalán felmerülő kiadásoknak a felekre való áthárításának tilalmát, a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó követelmények ugyanis nem azonosíthatóak a perlekedéssel kapcsolatos költségviselési kockázat teljes kiküszöbölésével {3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [50]; 3309/2020. (VII. 24.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.), Indokolás [22]}.
- [30] 4.2. Az indokolási kötelezettség megsértését illető indítványozói okfejtés tekintetében megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az nem a támadott jogerős ítélettel, hanem a Budapest Környéki Törvényszék – alapeljárásban hozott – 3.Pf.21.037/2019/38. számú ítéletével hozható kapcsolatba. Erre figyelemmel az indítványozóknak az indokolási kötelezettség állított sérelmével kapcsolatos érvei nincsenek összefüggésben a sérelmezett bírói döntésekkel. Mivel az állított alapjogsérelem és a támadott bírói döntés között alkotmányjogilag értékelhető kapcsolat nem áll fenn, ezért az Alkotmánybíróság érdemben ezt az indítványi elemet sem vizsgálta.

- [31] 4.3. A jogorvoslathoz való jog tartalma szerint – a tisztességes eljáráshoz való joghoz hasonlóan – nem azonosítható a perlekedéssel kapcsolatos költségviselési kockázat teljes kiküszöbölésével. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanis a költségviselés kockázata ugyanúgy terheli a jogorvoslati szakaszt kezdeményező személyt, mint azt, aki bírósághoz fordul. A jogorvoslathoz való jog sérelmét a perköltségviselésre vonatkozó szabályoknak csak az olyan értelmezése vetheti fel, amely a jogorvoslati jog tényleges érvényesítését ellehetetlenítené vagy korlátozná (Abh., Indokolás [22]). A felülvizsgálati eljárásban megállapított perköltség viselése tehát nem tartozik az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog védelmi körébe.
- [32] Mindemellett az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az indítványozó jelen ügyben nem volt elzárva jogorvoslati joga gyakorlásától, hiszen mind fellebbezéssel, mind felülvizsgálati kérelemmel élt.
- [33] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz olyan indokot, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét támasztaná alá, s a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [34] 5. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra is visszautasította.

Budapest, 2025. szeptember 30.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró